

Mayor's Office of
Immigrant Affairs

Xamal Say Àq ci waa ICE

Su fekkee ni waa **ICE** (Alkaati
Dwaan ak Imigaraasion) da ñu
la dikal, am nga ay àq!

**Lan laa mën
def su fekkee
ni waa ICE dafa
ñew ci sama
buntu?**

Yow **soxlawul** ngay ubbil sa buntu waa ICE wala imigaraasion. Fattelikul ni **bokk na ci say àq** nga noppi baña wax.

Su fekkee ni waa ICE/Imigaraasion da ñu nekk ci sa buntu:

Ci sa **ginaaw buntu bu teje**, mën nga leen laaj ñoom ñooy kan ak ñu wone seeni kartu raññeekaay, ID, wala kart u wisit ci palanteer bi, xoolukaay bi, wala jallale ko ci suufu buntu bi.

Su fekkee ni woor na la ni waa ICE/ imigaraasion ñu ngi sa buntu, laaj leen ndax am na ñu **Kayit u Japp bayyeekoo ci Attekaay ba.**

Ab Kayit u Japp bayyeekoo ci Attekaay ba ki koy xaatim ab attekat la buy jox waa ICE/ Imigaraasion sañ-sañ ngir ñu japp nit.

Su fekkee ni da ñu wax **DEET, Amuma kayit u japp**, soxlawul nga leen di bayyi ñu dugg. Mën nga leen wax,

"I do not want to speak with you."
("Bëggu ma wax ak yeen.")

Su fekkee ni dañu wax **WAAW, Am naa mandaa**, laaj leen lu jallale ko ci suufu buntu bi.

Di na soxla nga topp yoon. Wooral ni tur gi nekk ci kayit gi te fexe ba ab attekat xaatim ko.

Su fekkee ni ICE dafay wër kenn ku nekkul ci sa kër, **soxlawul ngay wax**. Su fekkee ni da nga bëgg wax, mën nga laaj waa ICE ñu bayyil la ak xibaar u jokkoo. Donte soxlawul ngay wax waa ICE fan la nit ki nekk, joxe xibaar gu werul dafa lay dugal ci guuta.

Su dee dafa am lu jamp, lu ci mel ni luy ñakkal kaaraange ci askan wi wala lu nara rotal bakkan, ICE mën na dugg donte sax amul kayit gu koy jox sañ-sañ. Su de loolu am na, bul fatte ni **am nga àq u baña wax dara**.

Lan laa mën
def su fekkee
ni ICE dafa
nekk ci sama
biir kër?

Man **anduma** ci
see seet gi.

Su fekkee ni ICE dafa dugg sa kër te joxoo leen sañ-sañ, mën nga leen wax ci gaddu yu leer: **“I do not consent to you being in my home. Please leave.”** (“Man anduma ci seen dugg sama biir kër. Genn leen.”) Wax loolu du tax ñu baña weyal li ñuy def, waaya mën na laa dimbali ci beneen kaa u wallu yoon.

Su fekkee ni ICE dafa tambali seet ci neeg yii wala ay këf ci sa biir kër, mën nga leen wax, **“I do not consent to your search.”** (“Man, anduma ci seen seet.”)

Mën nga weyal di ko baamtu su fekkee ni dañoo weyal seet bi te joxooleen sañ-sañ. Mën nga leen wax ndax ay xale lañu wala ñeneen ñu fa dëkk.

Nanga moytu di jàppante wala xëccoo ak way takk der yi yoon yónni.

**Lan laa mën
def su fekkee
ni ICE nekk na
ci sama barab
u ligeeyukaay?**

ICE mën na dugg ci barab yu **ñëpp bokk** wala bepp barab te du soxla kayit.

Barab yu ñëpp bokk dafa cii boole, supermarsé, jaayukaay yi, wala barab yu ñuy reere ci ab restoraŋ.

Waa ICE **mënu ñu** dugg ci ab barab u ligeeyukaay bu xejjuku xanaa rek mu am **kayit u sañ-sañ bu bayyeekoo ci sa patoroŋ wala ab kayit u japp bu bayyeekoo ci attekak bi.**

Barab yu xejjuku mooy barab yu ñu jagleel ligeeykat yi rek bokk na ci neeg u noppalu wala deñcukaay yi ci biir ligeeyukaay yi.

Sudee mbir daa jamp, ci lu jëm lu melni kaaraange wala lu mëna faat doomu aadama, waa ICE mën nañu fa ñëw te duñu xaar ndigal. Su demee noonu, xamal ni **am nga sañ-sañu baña wax.**

Ligeeykat yii mën nañu laaj waa ICE ngir ñu wone seen raññekaay te laaj ndax waa ICE am na ñu kayit u japp bu bayyeekoo ci attekat

Niki bepp barab yu ñëpp bokk, su fekkee ni ndaw u ICE yii da ñu la fekksi, **DU SOXLA ngay tontu seeni laaj** te mën nga leen yebal ci sa patoroŋ.

Ni ñu ko tammee di def, su fekkee ni waa ICE dañuy lay jeema fuye, mën nga leen wax, **“I do not consent to a search.”** (“**Man anduma ci ngeen di ma fuye.**”)

Su fekkee ni dañu la fuye nak, mënnooleen bayyiloo xanaa rek wax leen ci kaddu yu leer ni anduloo ci ndax di na am solo ci yeneen kaa yii ëllëg.

Nanga moytu di jàppante wala xëccoo ak way takk der yi yoon yónni.

Lan laa mën
def su fekkee
ni da ñu ma
tej wala ñu
japp ma?

Fattelikul ni **bokk na ci saay àq nga noppi baña wax.** Am nga sañ-sañ u **wax ak sa layalkat.**

Mën nga wax waa ICE su fekkee ni da nga am **jafe-jafe ci sa wer gu yaram** wala su dee da nga soxla **ñu teyeel la sa doom.**

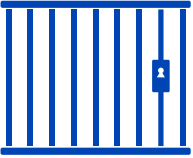
Ndaw u ICE yii **mën na ñu baña làkk ci làkk bi la gënal.** Am nga sañ-sañ u laaj ab tekkikat u làkk ngir bepp waxtaan ak waa ICE wala bepp randewu wala deglu gu ñu la jox. Mën nga wax, **“I need an interpreter.” (“Soxla naa tekkikat u làkk.”)**

Am nga sañ-sañ u laaj ab layalkat. Soxlawul **ngay xaatim ay kayit** wala **tontu ci ay laaj** laata ngay wax ak sa layalkat.

Bi ñu la tejee, di nga **am sañ-sañu** woo say mbok, xarit, wala kilifa askan, wala layalkat.

Su ñu la jappee, **mën nga jot ay ñu lay seetsi** bokk na ci say mbokk, xarit, wala kilifa askan, ak layalkat. Bayyil xel ni **pirisonj bu nekk ak ay sartam** yu aji seetsi yii wara xool laata ñuy ñew.

Su fekkee ni ndaw u ICE yii ñu ngi jeem a wax ak yow wala japp la, tambali wala weyal anresistere mën na la dugal ci guuta. Waaye nak, **nit ñi nekk ci askan wi mën na ñu anresistere ICE**, lu yagg ndax du ñu jaxase ak jëwriñ yii.

Mën nga seddoo ak sa layalkat bepp odjoo, widewoo, wala mbind ci sa wall u japp mu juge ci yow wala ci keneen ku teewe sa japp.

Ngir yeneen xibaar,
eskaneel code QR bi

Su fekkee ni yow wala ku nga bëgg da ñu leen nara gennee, tètëlal ab palañ.

1

Seetal say tanneef yu tegu ci yoon. Wax ak ab layalkat bu ñu woolu te moytu salfaañe.

 1-800-354-0365

Altine ba Aljuma, 9AM ba 6PM

Tekkilakk gi jappandal na

Imigaraan u New York ame ay laaj wala jaaxle war nañoo woo Liiñu Taxawu Imigarasioŋ ci wal u Yoon bu MOIA ngir **ay xibaar ak yi la lëkkale ak taxawub imigaraasioŋ ci wall u yoon.**

Sart u imigaraasioŋ dafa kompilike. Moytul ma naxaate kat yi ci wall u yoon wala joxekat u mëneef yu werul te mën laa dig ay mbir yu amul.

Fattelikul: Ab noteer u askan gu nekkul ab layalkat gu am lijaasa mënul bind wala dugal formileer u imigaraasioŋ ci sa tur. Waruñu itam di la jox ay tektal u mbir u yoon.

2

Tërèlal say palan u mbokk.

Tannal ab ku ngay jokkool ci lu jump te mokkal seenub nimeru telefon.

Ab ku ngay jokkool ci lu jump mën naa doon ku nga woolu - ab mbokk, xarit, kilifa askan, wala layalkat.

Organiiseel say kayit te nga deñc leen ci ab barab gu woor foo xam ni say nit yi ngay jokkool ci lu jump di na ñu ko mën jël.

Tannal ab yorekat u fagaru: koo woolu te mën la teyeel sa doom su fekkee ni da ñu laa japp. Yorekat u fagaru am na sañ-sañ jël ay dogal gu am solo ngir ab xale gu ñuy toppatoo, bokk na ci ay dogal u doktoor ak ay dogal ci fan la doom ji di jangee.

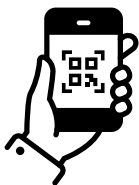
Ngir yeneen leeral,
eskaneel QR Kot bi

Mbind yi

www.nyc.gov/knowyourrights

Ngir am yeneen leeral yu gëna bees,

- Jëlal sa kameraa telefon nga tiimale ko ci kot QR bii ci suuf nga tëye ko mu jub ay simili.
- Bësal yëgle biy feeñ ngir mëna jot ci leeral yi.

